Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger; Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 235. Braşov, Joi 24 Octomvre (5 Noemvre) 1896.

Sinodul archidiecesan gr. cat.

II.

N'am crescut cu "Utopia" lui Toma Morus, dér nicĭ nu fac parte dintre aceia, carĭ dic, că cu poporul nu se póte face nimic, că e indolent şi suspiţionéză pe cei ce voesc sĕ-l fericéscă. Şi chiar aşa sĕ fiă, faptul s'ar putea esplica cu multele aşteptărĭ, carĭ nu i s'au împlinit, în decursul cărora s'a putut rĕci; precum şi cu aceea, că de multe orĭ a fost înşelat. Şi apoi poporul evreesc n'a voit sĕ ucidă cu pietri pe Moise, că la scos din robia Faraonilor? Moise însĕ nu l'a părăsit, ci l'a condus până în apropierea pământului promisiunei.

Sunt de convingerea firmă, că rĕu nu póte califica poporul, decât numai acela, care nu şi-a dat serios silinţa de a-i cunósce calităţile bune, că e docil, inteligent, şi cu tendinţe spre bine. Il poţi forma, ca *sĕ ducă luptă conscientă, sĕ se insufleţéscă pentru ce e sfânt şi nobil nu numai în dile de sĕrbătore, ci şi în dile de lucru.*

Sciu, că are scăderĭ, şi nicĭ nu e mirare, când abia redeşteptat la nouĕ viaţă, a ajuns în era jidovescului materialism. Scăderile se pot însĕ emenda. Mijlocul capital de a-i vindeca defectele e clerul nostru. In cler are încredere, el îl botéză, îl cunună, îi uşuréză sufletul de pĕcate şi-l înmormĕntéză. El îl póte înălţa (G. Sion: R. C. a. II. p. 2.)

E de lipsă aşa dér, *sĕ ţinem cont de un aşa factor important. Sĕ l ajutăm în activitatea lui, sĕ-l preţuim cu toţii:* inteligenţa laică şi bisericéscă, puse în posturĭ mai înalte, recunoscênd adevĕrul, că mai mult póte face şi mai mare merit are în viéţa nóstră un preot, la care mulţĭ se uită numai peste umĕr, decât aceia, carĭ pururea sunt gata a vorbi şi a face planurĭ, nicĭ-odată a pune osul. Cinstea, ce-i vom da-o preotului va fi un puternic impuls, ca tot mai mult şi mai cu voe se conlucre la crescerea poporului.

Fapt e, că biserica şi-a dat în tóte timpurile silinţa, sĕ-şĭ créscă preoţĭ inteligenţĭ şi devotaţĭ misiunei lor. Crescerea s'a efeptuit în seminare. Seminarul gr, cat. din Blaşiŭ încă a mers paralel cu alte facultăţĭ. — Nu voesc însĕ sĕ mĕ ocup cu contingentul de inteligenţă, ce l'a dat, şi nicĭ cu nivoul, la care a fost ridicat. Constat, că tinerimea eşită dela acest seminar póte emula cu altă tinerime eşită dela orĭ ce facultate; ér în ce privesce însufleţirea e superióră.

Ca o dovadă despre acésta amintesc, că prin 1892 am cetit în „Unirea“ cum clericii din Blaşiŭ s'au hotărît sĕ postéscă mai multe dile, ca banii ce le compete pentru carne, sĕ-i ofere "colectei crucerului", prin ce sĕ vină în ajutor independenţii şcólelor nóstre, de altă parte abnegaţia lor se servéscă de îndemn şi altora. Vor ti carĭ vor rîde batjocuritor cetind acésta. Ii rog însĕ, sĕ-şi aducă aminte, că e un splendid esemplu de moralitate, pe care se înalţă adevĕratele caractere.

Mersul instrucţiunei şi tratamentul clericilor în Seminar.

Sinodul viitor nu-şĭ va uita sĕ se intereseze şi de mersul instrucţiunei şi de tratamentul clericilor din acel seminar.

Referitor la instrucţiunea în obiectele principalĭ puţin va avea de discutat. *Numai la dreptul bisericesc, luându-se în considerare, că preoţimea în mare parte se pricepe puţin în „dreptul administrativ“, precum şi în procedura penală şi judecătoréscă, ar fi de dorit, ca sĕ se compună un manual, orĭ manuale de feliul acesta, carĭ sĕ se propună, ca colegii principalĭ, separat de dreptul bisericesc,* ca astfel preotul în tóte casurile sĕ scie cum sĕ purceadă şi sĕ nu-şĭ plătéscă nesciinţa aşa de scump, cum de fapt şi-o plătesc cei mai mulţĭ.

Ce privesce studiile profane: „Dreptul civil“, „Medicina“ şi „Economia“, luându-se în considerare importantul folos, ce-l trage preotul din cunoscinţa lor, ar fi de dorit, ca sĕ se propună in fiă-care an, séu cel puţin sĕ se hotărască prin o comisiune de specialiştĭ părţile mai insemnate, din carĭ sĕ fiă obligător esamenul. Special ce atinge „Economia“, ar trebui sĕ se schimbe metoda vechiă de-a preda *economia rurală*, ce rar obvine câte un cas, că nu e cunoscută ascultătorilor. Sĕ se propună însĕ *economia naţională*, care face cunoscut omului puterea şi importanţa *productivităţii* cu factorii ei; *circulaţia* cu mijlócele, ce-o fac asa repede şi lesniciósă: banĭ, credit, comerciu şi comunicaţiune: *principiele despre venit şi consum.*

Simţul de pietate al clericilor, nu se prea crede, că se desvóltă în ei, fiind siliţĭ a sta în frig di de di câte o óră pe pietrile catedralei, ci mai mult s'ar putea desvolta în capela seminarială, ce se şi află, numai cât nu ei o cercetéză, ci e destinată şcólei de fetiţe. La început, când şcóla superióră de fetiţe dispunea de puţine încăperĭ în raport cu contingentul ascultătórelor, a fost lucru fórte înţelepţesc, că s'a deosebit o salā din seminarul teologic şi s'a dat de capelă fetelor; astădĭ când edificiul scólei de fetiţe s'a mărit, *ar fi cu drept, ca capela sĕ li se predee clericilor.*

Incă ceva despre seminarul clerical. E lucru cunoscut, că privaţĭ şi chiar şi parlamente au luat la desbatere cestiunea referitóre la provederea ostaşilor cu mâncare şi *diminéţa*. Resultatul e, că în cele mai multe state ostaşii primesc mâncare şi diminéţa.

Teologii din Blaşiu, deşi se dice, că au înaintat în diferite rêndurĭ rugărĭ şi representaţiunĭ, trebue sĕ se mulţumească cu douĕ mâncări: prânz şi cină. *Dejun nu primesc.* Şi urmarea e, că toţĭ bănişorii, ce-i au, îi sacrifică pentru dejun şi nu-i pot folosi pentru procurarea de cărţĭ, de carĭ au mare trebuinţă în viaţă, când pe lângă cea mai mare bunăvoinţă, cu greu şi le mai pot procura.

Sunt cestiunĭ, carĭ, resolvate fiind după esigenţele nóstre şi după pretensiunile fisice, vor contribui mult, nu la frica de Seminar şi de viéţa preoţéscă, ci la însufleţirea tinerimei pentru cariera acésta, care e spinósă în timpul de faţă, dér e nobilă şi măréţă ca şi scopul ei.

Frecventarea şcólelor şi salarisarea corpului didactic.

Sinodul ar trebui sĕ cerce causa, pentru ce în *şcólele normale* (primare) din Blaşiŭ, deşi băiăţii n'au sĕ se teamă, că nu vor fi primiţĭ în gimnasiu fiind şi clasa I. gimn. paralelă, sunt frequentate de aprópe *numai ½ atâţĭ băieţĭ, ca în anii precedenţĭ?*

In an. 1868/9 erau 171; în 1869/70 143; în 1870/71 134,....... în 1888/9 (în anul acesta didactru s'a urcat la fl. 3.25) 132; în 1889/90 (s'a urcat la fl. 4.25) 150,.... în 1891/2 194; în 1892/3 (didactrul fl. 6 *şi de atuncĭ n'au mai primit nicĭ pâne*) 189. In anul curent după datele statistice, ce le-a publicat „Unirea“ în Septemvre anul curent, abia sunt 100 băiăţĭ. La scăderea elevilor va fi contribuit şi împrejurarea, că *legea scolastică permite înscrierea în clasa primă gimn.* şi a băeţilor, carĭ au frecuentat numai *şcola poporală.* Puţinĭ sunt însĕ în gimnasiu de aceia, carĭ au fost primiţĭ pe basa progresului obţinut în şcólele poporale. Numĕrul acestora nu va completa nicĭ-odată diferinţa de contingent, ce e acum şi a celui ce a fost.

La tótă întêmplarea va fi contribuit la micşorarea numĕrului elevilor şi faptul, că în anul şcol. 1892/3 s'a *interdis beneficiarea normelor cu pâne (ţipăi).* Ar fi de dorit, ca la Sinod sĕ se *decidă restituirea şcólelor normalĭ în beneficiul de pâne ce l'au avut un şir lung de anĭ.*

E un ce simptomatic, *că câte un membru din corpul didactic dela gimnasiu din Blaş îşĭ părăsesce catedra.* Ce e causa? Se dice, că *„salarisarea e necorĕspundĕtóre, ba chiar insuficientă.* Adevĕrat, că suntem sĕracĭ şi aşa orĭ cine ar puté sĕ ţină cont de împrejurărĭ şi sĕ privéscă la causa importantă ce-o servesce; dér e drept şi aceea, că în lipsele dilnice, cu carĭ face omul cunoscinţă, se desvóltă din ce în ce mai mult iubirea de sine şi ai sĕi şi se împretinesce cu principiele luptei pentru existenţă, care nu prea cunósce consideraţiunĭ mai înalte.

Vor dice însĕ mulţĭ din preoţii noştri, că relativ profesorimea e salarisată cu mult mai bine, decum sunt dotaţĭ ei. Aşa e, dér numai la aparinţă. Mai uşor e traiul in comune cu o dotaţiune de 300—400 fl., decât la oraşe cu o dotaţiă de 2 şi 3 orĭ mai mare. — Tocmai de aceea luând membrii Sinodului în considerare daunele, ce pot sé urmeze pentru gimnasiul din Blaş şi pentru causa progresului nostru; luând în considerare pretensiunile, dela carĭ nu se póte subtrage omul mai ales cel de oraş, precum şi faptul, că profesorii sunt mai toţĭ cu familie: *sĕ se ocupe cu regularea salarisărei profesorilor.* Ca isvor ar puté servi *fundaţiunea ladoiană.*

(Va urma.)

Declaraţiune-Protest,

în contra oprirei întrunirilor române.

. . . .

Protestăm solemnel în faţa Ţĕrei şi a lumei culte în contra politicei maghiare de duplicitate, care de-o parte ne reproşéză de ce nu ne folosim de drepturile constituţionale, ér de altă parte ne despóie de aceste drepturi călcându-le în picióre în modul cel mai crud şi brutal;

Protestăm solemnel în faţa Ţĕrei şi a lumei culte în contra barbarelor incercări de-a ne desfiinţa ca naţionalitate;

Protestăm sĕrbătoresce în contra atacului ce se face în mijlocul Europei civilisate asupra drepturilor omului, asupra libertăţii cetăţenesci şi naţionale;

Protestăm şi declarăm că'n mânia tuturor uneltirilor şi a temerarelor atentate, ce se sĕvêrşesc de cătră purtătorii actualei politice de stat ungurescĭ în contra naţionalităţii române, noi membrii ei, alegĕtori şi nealegĕtori, suntem firm hotărîţĭ a ne împlini până 'n sfîrşit cu credinţă şi fără şovăire sfânta datoriă, ce ne-o impune, ca cetăţenĭ şi Românĭ, lupta dréptă pentru esistenţa şi egala nóstră îndreptăţire naţională!

Declaraţiunca-Protest publicată în *„Gazeta Transilvaniei“* dela 18 (30) Octomvre a. c. nr. 230 a mai fost subscrisă de următorii:

Din Braşov.

George Măciucă, Dumitru Banu, Vasilie Cucu, George Loga Negru, Radu Loga Negru, Ştefan Pittiş.

Petrea Puiu, Drăgicĭ Ioan, George Bogdan, Oltea Iuon, George Stroie, Nicolae Stroie.

Vlădărean Constantin proprietar, G. Dumitru Pleşa, Gheorghe Săcărianu, Ioan Oltean, Ioan Foril, George Chiper, D. I. Spuderca-Paraschivescu.

Din Herman.

Alexandru Dogariu alegĕtor, George Kristolovan, Nicolai Bĕtrînu, George Goicea alegĕtor, George Berariu.

Achim Toma alegĕtor, Petru Biriş, George Vilican, Alecse Bĕtrînu, Neculai Toma, Radu Popisteriu.

George N. Nan, Ioan Corbu, Ioan Krivĕţ jun., Ioan Krivĕţ sen., Ioan Popovicĭ, Ioan Cerstolovan jun.

Ioan Toma alegĕtor, Andreiŭ Popisteriu, Ioan Radu Thomi, Andreiu G. Nan, Iacof Pavel.

Ioan Nan, Toma Tomi, Ioan Nazariu, Ioan I. Pippu, Nicolai Stanciu sen.

Silvestru Bersan, Radu Fatuleţ, Vasilie Coman, Ioan Cristolovanu sen.

Andreiŭ Nan alegĕtor, Neculai Popovicĭ, Vasilie Rucărianu, Constantin Mĕsar.

Din Ghimbav:

Iosif Maximilian.

Din Tohannl nou:

Ilariu Plotogea, Ioan Eremie Ripea.

Din Sohodol:

George Babeş.

(Va urma.)

Umbra, ce-l persecută pe Banffy.

E interesant a vedé cum foile germane amice guvernului unguresc caută sĕ aplice pata ce, pe lângă tótă cumetria şi amiciţia, o zăresc şi ele în sórele victoriei electorale a cabinetului Banffy, o pată urîtă, care numai de bun augur nu póte fi pentru el şi Ungaria.

Etă ce scrie *„Nationalzeitnng“* din Berlin dela 31 Oct., după ce con-

stată, că alegerile au asigurat domnia „liberalilor“ în Ungaria și că Banffy se simte acuma bine în fotoliul sĕu de ministru:

„O umbră aruncă ce e drept și acuma asupra străluciteĭ victoriĭ electorale, *cestiunea naționalităților*. O parte a *Sașilor* ardelenĭ a aflat un óre-care *modus vivendi* cu guvernul, dér *Românii* și alte micĭ naționalitățĭ au fost decis *abstinența* dela alegerĭ. Acéstă într'atâta nu e de neînțeles, încât legea electorală ungurésca prin formarea tendențiósă a cercurilor de alegere, prin arbitrara scurtare a dreptului de alegere și prin aceea, că face posibile escesele la alegerĭ, neîndreptățesce mult acele naționalitățĭ.

„Trebue sĕ admitem, că unitatea strînsă a statului ungar îi dă acestuia între marginele împĕrăției, importanța unei tare redute într'o fortărétă, de altfel cam slabă, și că nu s'ar puté cugeta ceva mai stricăcios pentru Austro-Ungaria, decât estinderea și asupra celeilalte părțĭ a monarchiei contrastului dintre naționalitățĭ, cum este la ordinea ḑilei în Cisleitania, și a unei praxe guvernamentale, ce ar fi sĕ se îndrepte după el.

Dér nu e permis ca unitatea sĕ rĕmână pentru durată numai esterióră, bazată pe silă, deóre-ce față cu starea culturală și cu țéra naționalităților respective, *nu póte fi vorba de o simplă ignorare a lor*, și un guvern unguresc nu numai mulțămit, că se află în posesiunea puterii, dér și precaut și prevĕḑĕtor nu se va puté retrage dela problema de-a apropia de acest regat naționalitățile diferite și prin legăturĭ morale. Acésta nu de mult a conces'o chiar și „*Pester Lloyd*“. (Am isprăvit'o! Putem sĕ fim liniștițĭ de-acum! —nota Trad.) și astfel acéstă cestiune va trebui sĕ-șĭ afle în viitorul program al lucrărilor guvernului liberal un loc, și încă *nu cel din urmă*.

S'au isprăvit tóte așa-déră, căcĭ au vorbit patrioții perciunațĭ dela „*Pester Lloyd*“, și-au aflat, că ḑeu, n'ar fi rĕu ca guvernul Banffy sĕ se gândéscă a ne lega pe noi naționalitățile și cu „legăturĭ morale“.

Cum va realisa guvernul problema acésta nu ne putem închipui mai ales când vedem, că acum întrégă pressă independentă maghiară strigă în cor, că mulțămirea ce și-a câștigat'o ministru-președinte Banffy de a se afla în posesiunea puterei are sĕ-o mulțămescă numai mijlócelor imorale forței și violenței brutale „cu care a procedat față cu toțĭ“, chiar și față cu cei de sângele lui.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Octomvre.

Privitor la **revelările prințului Bismark** se depeșéză din Berlin, că oficiosul „*Reichsanzeiger*“ este împuternicit a declara, că numai bărbații de stat *conducĕtorĭ* au dreptul a hotărĭ asupra timpului, când își pierde vr'un incident diplomatic secret caracterul sĕu ca secret de stat. Toțĭ carĭ au sciut despre învoiala ruso germană dela 1890, au fost îndatorațĭ a-o *ține secret*, deci nicĭ *Bismark* n'avea dreptul sĕ comită o astfel de indiscrețiune. Mai departe tot în Berlin se face din parte autoritativă declarațiunea, că respingerea renoirei învoielei cu Rusia nu s'a hotărît numai din partea fostului cancelar *Caprivi* și a secretarului de stat *Marschall*, ci din partea unei *autorități și mai înalte*.

*

Din incidentul sosirei **Țarului** în Petersburg, acolo circuléză o mulțime de faime sensaționale. Astfel se vorbesce, că contele *Woronzoff-Daşkoff* va fi numit cancelar, ér ministerul de esterne va fi condus de *Șișkin* în calitate de „*locțiitor ministerial*“. Mai încolo se ḑice, că în locul contelui *Deljanow* va fi numit ministru de culte și instrucțiune publică marele duce *Constantin Constantinovicĭ*, care va introduce reforme mai marĭ. In fine se asigură, că între Țarul și între *Sergei Alexandrovicĭ*, guvernorul Moscvei, a încetat cu totul starea încordată de până acum.

*

Depeșĭ sosite din New-York anunță, că șansele cele mai marĭ pentru a fi ales președinte al republicei, le are **Mac Kinley**. Sâmbăta trecută i-s'a arangiat o demonstrație imposantă, la care au luat parte 140.000 persóne, ér numĕrul privitorilor se urcă la milióne. Tóte reuniunile de cântărĭ și musicele, 164 la numer, au luat parte la acea demonstrație și se ḑice, că însuflețirea masselor era nedescriptibilă. Tot asemenĭ manifestațiunĭ, s'au arangiat pentru Mac Kinley și în Cincinnati, Pittsburg, Bufallo, San Francisco etc. până când pentru contra-candidatul *Brian*, se arată puțin interes.

*

Ḑiarul „*Neue Freie Presse*“ primesce din *Epir* scirea, că **guvernul turcesc** urmăresce cu cea mai mare atențiune mișcările revoluționare de acolo, și mai ales de când s'a întâmplat o ciocnire singerósă, în care Turcii au pierdut *28* viețĭ de om. Porturile sunt păzite în modul cel mai strict și Valiul neîncetat inspecționéză. Afară de acésta aprópe ḑilnic apare înaintea orașului Preveza un vapor de resbel turcesc, pentru-ca sĕ-i țină în respect pe insurgențĭ.

*

Ḑiarul italian „*Tribuna*“ din Roma anunță, că ea se află în posesiunea unei scrisorĭ din Etiopia, datată la 18 Octomvre, în care scrisóre se asigură, că la 17 Oct. **Italienii** *au raportat o mică învingere asupra lui Ras Mangascha*, care înaintase până aprópe de fortăréța Adikaje.

SCIRILE ḐILEI.

— 23 Octomvre.

Incă patru lunĭ temniță și 500 fl. amendă. Din Clușiu ni-se comunică, că ierĭ s'a pertractat înaintea curții cu jurațĭ de acolo un nou proces de pressă, ce a fost intentat „Foii Poporului“ din Sibiiu pentru publicarea unei poesii intitulate „*La Ardeal*“, al căreia autor este învĕțătorul din România Remul *Begnescu*. In lipsa de față a autorului, care petrece în România, a fost acusat d-l Andreiŭ Balteș, responsabil pentru Redacțiă. Acusațiunea a susținut'o procurorul *Gocs* Jenő, care la urmă a propus 5 lunĭ închisóre ordinară și 500 fl. subtragere din cauțiunea foii. După vorbirea de apĕrare a d-lui adv. Dr. *Ilea*, jurații au adus verdictul, prin care *unanim* au declarat pe d-l Balteș vinovat pentru delictul „agitațiunei“ (§ 161 al. 2), ér tribunalul l'a osîndit la **4 lunĭ închisóre ordinară, 500 fl. subtragere din cauțiune,** *plătirea cheltuelilor de proces în suma de 26 fl. și publicarea în unguresce a sentinței în fruntea rsepectivei foi!!* Vedĭ bine, procurorul s'a declarat mulțămit cu sentința, apĕrătorul însĕ a insinuat recurs de nulitate.

—o—

O nouă fóiă pedagogică română va apăré cu începutul anului viitor la Arad. Noua fóiă va apăré în urma unei hotărîrĭ a adunărei generale a Reuniunei învĕțătorilor românĭ gr. or. din stânga Mureșului, diecesa Aradului; ea va sta sub conducerea unui comitet de redacțiune, va apăré odată în sĕptĕmână și va costa 4 fl. la an, plătibilĭ în două rate semestrale anticipative. Președintele reuniunei, d-l Iuliu *Vuia*, într'un apel adresat tuturor învĕțătorilor, reuniunilor învĕțătoresci, autorităților și corporațiunilor confesionale ale nóstre, cere a se insinua dinainte abonamentele la adresa d-sale în Banat-Comloșul mare, cel mult până în 1 Dec. v. c. După cum se spune în acest apel, la noua fóiă pedagogică sunt angagiațĭ mai mulțĭ bărbațĭ distinșĭ de scólă ca colaboratorĭ, așa că ea promite a fi un bun diar pedagogic, inlocuind o lipsă adâncă simțită la noi.

—o—

Cererea unui episcop. După cum anunță „Pesti Hirlap“, episcopul rom. cat. Franciso Lőnhart din Alba-Iulia a înaintat o rugare la loc preanalt, ca din considerare față cu bĕtrânețele sale și starea lui sanitară sdruncinată, sĕ i-se numéscă un coadjutor.

—o—

Bancnote false. In Ungaria de mé ḑă-ḑi s'au ivit în ḑilele din urmă în circulațiune numĕróse bancnote false de câte 5 și 10 fl. Imitația este atât de fidelă, încât, după cum se spune, chiar ómenĭ esperțĭ în causă abia pot observa falsificația.

—o—

Inchiderea Esposiției din Budapesta. Erĭ a fost în mod oficial închisă faimósa esposiție „milenară“ dela Budapesta. Inchiderea s'a făcut fără multă paradă. Președintele esposiției Schmidt a vorbit întâi, rugând pe ministrul Daniel sĕ închidă esposiția, ér acesta *cu plăcere* a și declarat'o de închisă. Măcar de ar fi declarat'o de închisă încă înainte de-a se fi deschis, căcĭ atuncĭ mulțĭ Românĭ ar fi scăpat de șicanărĭ și persecuții, ér altora nu li-s'ar fi dat ocasiunea de a-șĭ arĕta slăbiciunea cătră némul lor...

—o—

La catastrofa vaporului „Albatros“. Din Pola se depeșéză, că căpitanul Mauler, comandantul vaporului „Albatros“, el căruĭ personal înainte cu câte-va lunĭ fusese atacat și în mare parte măcelărit de cătră indigenĭ din Australia, la porunca directă a monarchului a sosit în Viena, ca în persónă sĕ raporteze asupra nenorocitei espedițiunĭ sciintifice cu care fusese încredințat numitul vapor. Se asigură, că sĕlbaticii din Australia, după-ce au prins pe cei mai mulțĭ din membri espedițiunei și pe marinarii, carĭ îi însoțiau pe aceștia, i-au spintecat, apoi i-au fiert și i-au mâncat.

—o—

Un consul destituit. Consulul din Budapesta al Statelor unite nordamericane, cu numele Mr. Hammond, înainte cu câteva ḑile a fost destituit din postul sĕu. Se asigură, că guvernul american numai în urma unor grave motive s'a induplecat a lua acéstă mĕsură. Mr. Hammond a funcționat în calitate de consul timp de patru anĭ în Budapesta, și agendele sale vor fi conduse deocamdată de vice-consulul Gerster.

—o—

Despre Munkacsy Mihaly, pictorul, cu care se fălesc atâta compatrioții noștri maghiarĭ, ḑiarul „Welt“ din Berlin aduce scirea sensațională, că el sufere de o bólă de nervĭ incurabilă, și deja a fost transportat într'un institut de cură din Paris. Societatea maghiară din Budapesta se ḑice, că e fórte consternată în urma acestei scirĭ triste pentru „milenarĭ“.

—o—

Liferare. Ministeriul comun de resbel prin hârtia sa dela 22 Octomvre c. Nr. 1791, publică concurs pentru liferarea diferitelor articolĭ de piele (încălțăminte, curele, etc.) necesare la îmbrăcămintea și echiparea armatei austro-ungară. Ofertele sunt a se înainta până în 17 Decemvre a. c. 12 óre din ḑi, la intendantura respectivului cerc, unde se află oferentul. Detailurĭ se pot căpĕta la camera comercială din Brașov.

Disolvarea clubului ugronist. „Keleti Értesitő“ împărtășesce, că fracțiunea lui Ugron, redusă acum la un minim, probabil va înceta de-a mai esista ca partid de sine stătĕtor, și după-ce membri ei represintă un numĕr neînsemnat, nicĭ nu va mai ține club separat. Economul clubului a și dispus, ca localitățile clubului sĕ se dea altora în chiriă. Probabil că le vor închiria kossuthiștii, la carĭ se vor alătura mai mulțĭ membrii din fracțiunea Ugron.

Apponyi vré sĕ fiă sĕrbătorit. Din Jaszberény se depeșéză, că în adunarea de alaltăerĭ a comitetului central electoral, președintele alegerei Pethes raportă, că el a voit sĕ predea în persóná contelui Apponyi mandatul de deputat al orașului Jaszberény, însĕ *Apponyi* declară că el *deocamdată nu accepta mandatul*, ci eventual va veni în altă ḑi la Jaszberény și va lua mandatul *sĕrbătoresce* în primire.

Mituirĭ, presiunĭ și corupțiunĭ la alegerĭ.

Turda, 31 Oct. 1896.

On. D-le Redactor! Guvernul și în cercul nostru electoral și-a jucat mendrele mai altfel ca orĭ când mai înainte. Alegerea s'a făcut în 28 Oct. Candidat guvernamental a fost Dr. Papp Sámuel, ér kossuthist Papp Zoltán. Guvernamentalii cu sĕptĕmânĭ înainte de alegere mișcară tóte petrile, ca sĕ scótă pe candidatul lor. Adunat'au notărĕșiții pe alegĕtorii din cercurile lor, îndopatu-i-au cu carne de óie și capră, cu rachiu, bere și vin, și care a gustat odată din aceste otrave, era 'prins cum se prindeau în vechime cătanele cu funia. Ér cu trei ḑile înaintea alegerilor au adus miliția în abundanță, husarĭ și pedestrime, cu ajutorul cărora cutrierară ḑiua și nóptea tóte comunele din jur și, parte prin banii lui Iuda, parte prin amenințărĭ, le succese sateliților guvernului a scotoci printre alegĕtorii românĭ, ascunșĭ prin grajdurĭ, pe la vecinĭ, ba chiar și la móra din cheia Turḑii, concentrând la Sindu, cu ajutorul miliției, la vre-o 50 alegĕtorĭ românĭ — din trei Petridurĭ, Micuș, Ciurila, Indol, Tur, Copandul și Cânul deșert etc. — de unde după ce-i îndopară din nou, cam pe la 3 óre p. m. sub escorta miliției, pușĭ în trăsurĭ și grijițĭ ca sĕ nu fugă, ajunseră în Turda la locul destinat, în frunte cu fisolgăbirĕul Turdei, ér în códă cu notarii din Sind și din Indol.

Aicĭ, ca remușcările consciinței sĕ li-le mai tâmpéscă, îi îndopară din nou cu beuturĭ, așa că bietul alegĕtor nu mai scia de sine ce face și unde se află, până ce trecură alegerile. De altă parte notarul din Sălciua, Pasca, veni tot cam atuncĭ cu vre-o 76 trăsurĭ de alegĕtorĭ tot Mocanĭ din munțĭ.

Inainte de venirea Mocanilor, **se promitea alegĕtorilor românĭ pentru un vot chiar și câte 50—100 fl.**; după aceea vĕḑându-se guvernamentalii în majoritate, prețurile sufletelor cumpĕrate varia între 5—20 fl. v. a. Spaima guvernamentalilor se produse prin svonul, ce se lățise în Turda, că Mocanii noștri din munțĭ, sătui până în gât de iubirea părintescului guvern, care li-a luat tóte pădurile, vor rĕmâné acasă, ér unii vor veni ca sĕ voteze pentru partidul kossuthist.

Opoziționalii din Turda, după ce au vĕḑut, că forța și argintul nimicesce voința, puseră placate prin tóte stradele, în carĭ atrocitățile și barbarismele sĕvĕrșite de guvernamentalĭ sunt timbrate în modul cel mai aspru, arĕtându-se, cum cârciumele sunt prefăcute în carcere, cum ómenii fără cultură și fără nicĭ un principiu sunt despoiațĭ de voia lor liberă, mânațĭ fiind între baionete la alegerĭ, ca vitele la térg. In urmă se provocă toțĭ alegĕtorii sĕ nu hesiteze, ci sĕ-șĭ dea votul pentru candidatul opoziționalĭ.

Zadarnice au fost însĕ tóte încercările lor, căcĭ guvernamentalii eșiră cu majoritate de 137 voturĭ, date de nisce ci călbejite ale poporului român. Mai mare mi-a fost surprinderea vĕḑĕnd între aceste ci călbejite inteligențĭ, preoțĭ și învĕțătorĭ românĭ, carĭ nu s'au scârbit a-șĭ vinde némul lor pentru câte-un os de capră. Numele acestor neómenĭ, carĭ au votat pentru guvernul ce ni-a răpit, sânțenia căsĕtoriei din sanctuarul bisericei, și a degradat'o în bordeele cancelariilor notariale asemenea pașaportelor pentru vitele mânate la térg trebue sĕ le descoperim, sĕ se îngrețoșeze ei înșișĭ de faptele lor; sĕu décă obrazul lor este atât de scorțoșat, de nu póte roși la crima trădărei de neam, cel puțin sĕ-i scie tot Românul, ca sĕ se ferescă de ei ca de ucigă'l tóca.

Neamintind pe renegatul călugĕr *Tordai* din Offenbaia, care tot-déuna a fost guvernamental, am observat pe preotul *Găbudeanu* din Filea, *Vasiliu Pop* din Surduc cu pene în pălării, asemenea cocișilor, pĕcat de prescura, ce-o primesc acești preoțĭ. Apoi pe *Vasiliu Lucaciu* preot în Iara, pe *Traian Vlassa* proprietar în Indol

fiiu de protopop crescut cu prescură românéscă și pe *Demetriu Cotinașiu* învĕțător în Micuș și alțĭ preoțĭ netrebnicĭ de prin munțĭ. Fost'au și judii din tóte comunele, apoi curatorul din Micuș *Nicolau Jozan* și *Tulbure* etc. din Ceanul deșert, *Medan* din Petridul superior, *Gaia Vasile* din Sîndu etc. etc. carĭ toțĭ putéu rĕmâné acasă și sĕ nu se facă toporiște la sĕcurea dușmanului, ridicată asupra némului nostru; dér fiă-le rĕsplătită tradarea lor de neam prin aceea, că i-a scuipat în față învĕțăcei de cismarĭ, femeile, ba chiar și Țiganii din Turda.

Intre opoziționalĭ am observat pe *Ioan Pătăceanu* preotul Copandului *Simeon Rusu* preotul Turului și *Ioan Pesteanu* învĕțătorul din Sînd. Aceștia, ca mai sanguinicĭ, votară contra guvernului. Mai observat'am între opoziționalĭ și pe proprietarul din Sîndu *Costan Mariș*, care prin lăcomia sa după „gulyás" jidovesc, frumósă cinste face fiilor sĕi, dintre carĭ unul e bursier în România, altul teolog absolut și „martir" în procesul Replicei.

Mai ridicul s'au purtat între toțĭ preotul Copandului, care în Dumineca de 11 Oct. n., când și-a ținut Pop Sámu vorbirea program, a fost guvernamental până la 6 óre p. m.; de atuncĭ încolo, în hotelul „*Corona*" din Turda ne mai dându-i nimenea vin gratuit, se duse la hotelul „*Vasut*". Aicĭ „stângacii" credêndu-l că e spion era sĕ-l dea pe ușă, dér reculegêndu-se preotul, îl primiră în sînul lor și 'l-au îndopat cu vin; firesce, acestei dragoste neașteptată, ce ia premers faptul, că Ferenczy Árpád și consoții lui punêndu-l pe preot îngenunchĭ și ridicându-i trei degete în sus, l'au jurat, că va fi cu trup cu suflet „stângaciu", ba va câștiga pentru partidul lor și 100 de alegĕtorĭ.

Audind despre acest fapt scârbos, și criminal, primarul Turdei Velics Ödön (guvernamental) scrise numai decât notarului din Sîndu, ca sĕ se informeze de tóte faptele preotului jurat în cârciumă. Câte-va dile înaintea alegerilor preotul dispăru din comună, dér spre norocul sĕu gendarmii nu l'au aflat, decât la ginerele sĕu în Micuș, de unde apoi nu l'au mai escortat.

Spre încheiare mai adaug, că este imposibil a descrie ura burgesiunei din Turda, față de partidul guvernamental. Nu arare-orĭ aude omul din gura lor *dorul de a-se înfrăți cu Românii*, pe carĭ anii trecuțĭ i-au bombardat cu pietrii, numai sĕ rĕstórne pe cei dela putere, carĭ atâtea greutățĭ au causat poporului agricultor și industrial. Spre ilustrarea acestei urĭ nedumerite observ, că îndată ce se anunță învingerea partidei guvernamentale, fluerăturile și strigătele sĕlbatice ale poporului nu mai aveau marginĭ; husarii cutrierară piața mare și piața Kossuth, ce duce spre casa comitatensă; pedestrimea era gata de atac în orĭ-care moment; cu tóte acestea ferestrile hotelului Central fură sdrobite de pietrile mulțimei vre-o 6 inșĭ fură arestațĭ, dér la strigătul sĕlbatic al poporului și pentru încungiurarea vărsărei de sânge, au fost liberațĭ. Precum se svonesce, casele fișpanului încă erau sĕ fiă bombardate cu cartofĭ și ouĕ clocite, ér *pe fișpanul l'au și bombardat cu balegĭ*. Primarul Velics și altor guvernamentalĭ li-e promisă bombardarea caselor și bătăi strejnice.

Alegĕtorii guvernamentalĭ numai cu escorta militară putură părăsi orașul, bombardadĭ fiind de prin ogrădĭ. Mocanii alegĕtorĭ se dice, că după ce au trecut podul Turdei ar fi primit și ei o plóiă de pietri, ca semn de „înfrățire" pentru viitor. Agitațiunea este așa de mare, încât, după-ce miliția părăsì Turda, în diua următóre fu și adusă altă miliția, cam vre-o 500 de ostașĭ, tot pedestrime, care acum este adăpostită în salele spațióse din etagiŭ ale hotelului Central, în casina maghiară și la poliția.

Pasivistul.

Ghimbav, în 22 Octomvre st. v. 1896.

Onorată Redacțiune! Astădĭ s'a sĕvêrșit în comuna Ghimbav alegerea de deputat dietal al cercului de sus electoral al Comitatului Brașovului, pentru noul period de 5 anĭ.

Alegĕtorii din diversele comune, carĭ formézá acest cerc electoral, de astă dată se presentară în un numĕr nu tocmai așa de mare ca altădată, semn evident că Sașii bĕtrânĭ (negri) nu aveau a se sforția atâta pentru reușirea candidatului lor guvernamental, sciind a priori cum că „verdii" se abțin dela votare la acésta alegere, precum în realitate s'a și întâmplat rĕmânênd pasivi în strictul înțeles al cuvêntului și nepresentându-se la alegerea din cestiune.

Un contigent însemnat 'l formau notarii, primarii, preoții și învĕțătorii săsescĭ din acest cerc.

Alegerea s'a făcut pre la 9 óre a. m. prin aclamare, aclamându-se ca deputat dietal, cel ales în anul trecut când cu alegerea suplementară, adecă advocatul din Brașov Dr. Karl Schmidt.

Românii au stat departe de acésta alegere observând pasivitatea absolută.

Escepțiune a făcut un singur preot român cu numele Ioan Marin din Krisbav, carele se presentă la alegere cu câțĭ-va ungurĭ din aceea comună.

Se vede că remușcărĭ de consciință tot a avut în cât-va cinstitul părinte, căcĭ înainte de alegere se duse la parohul local Iosif Maximilian invitându-l sĕ ia parte activă la alegere, căcĭ vedĭ dómne, dise el că cu pasivitatea și așa nu o mai scótem la cale.

Blamagiul adecă a voit d-lui sĕ-l împartă cu părintele Maximilian, care hotărît îĭ respinse invitarea și căruia înainte de alegere cu câte-va minute, îĭ succese în fine al trage la o parte din șirul alegĕtorilor, așa că la cele două cuvêntărĭ ținute de deputatul ales, una în limba germână și alta în limba maghiară, nu a strigat nicĭ hoch! nicĭ éljen! arătându-se órecum pasiv.

Alegĕtorii după aclamarea deputatului lor se duseră sĕ se ospăteze bine în cele două birturĭ ale comunei în sunetul musicei săsescĭ. La tocană a luat însĕ parte activă și părintele Marin.

Intreb acum pre părintele Marin, că frumos ia stat sĕ'șĭ părăsescă turma, el păstorul ei sufletesc, și conducĕtorul ei natural? Și sĕ se facă de rîsul străinilor, sĕ schimbe prescura pentru o tocană și sĕ petrécă în acele momente cu cei străinĭ de legea și nația lui, și străinĭ în simțeminte față de el chiar.

Notez că pentru susținerea ordinei se presentă la alegere fisolgăbirĕul cu nu mai puțin de 12 gendarmĭ, ca și când vedĭ Dómne, Românii nu cum-va sĕ o rupă într'o clipită cu pasivitatea și însoțițĭ cu Sașii „verdĭ" nu cumva sĕ-i conturbe și sĕ le facă bătae de cap prea mare „Negrilor".

—m—

Două toaste.

Étă toastul ridicat de Regele *Carol* al României, la prândul de Vinerĭ séra dela Palat:

„Majestatea Vóstră este al treilea Suveran al Serbiei, pe care am bucuria de a-L primi în Capitala României, ceea-ce dovedesce, cât de *amicale și de constante au fost tot-déuna relațiunile între Statele Nóstre.* Visita Vóstră Sire, e o nouă confirmare a acestui fapt. Urez dér, Majestății Vóstre din inima bună-venire între Noi și esprim dorința căldurósă ca cerul sĕ bine-cuvinteze Domnia Vóstră și sĕ protege atât pe Majestatea Vóstră cât și pe poporul sêrbesc, pentru care Noi avem atâta simpatie. Mulțumind fórte sincer Majestățeĭ Vóstre pentru amabila Sa visită, ridic paharul în sănĕtatea Majestății Vóstre și pentru propășirea Regatului sêrbesc. Sĕ trăéscă Majestatea Sa Regele Alexandru I."

Regele *Alexandru* al Serbiei rĕspunse cu următorul toast:

„Sire! Sunt adênc mișcat de sentimentele, pe carĭ Majestatea Vóstră Le-a esprimat. Precum Majestatea Vóstră a binevoit sĕ o spună, cele două țĕrĭ ale Nóstre au fost tot-déuna unite prin legăturĭ de *amicie sinceră și de comunitate de interese.* Urmând dér acestor tradițiunĭ, am ținut sĕ fac o visită Majestății Vóstre. Sunt fórte fericit de a fi venit sĕ Vĕ salut în acéstă frumósă țéră, și Vĕ mulțămesc din tótă inima pentru primirea încântătóre și cordială, pe care Majestatea Vóstră a binevoit sĕ mi-o facă, atât în timpul călĕtoriei mele, cât și în Capitala României. Am ferma convingere și cea mai viuă dorință, ca raporturile de bună prietenie, carĭ ne unesc pe noi, precum și pe popórele nóstre, sĕ devie necurmat din ce în ce mai *solide și ferme*, și animat de aceste sentimente, beau în sănĕtatea Majestățeĭ Sale Regelui Carol al României și pentru gloria și propășirea Domniei Sale!"

ULTIME SCIRĬ.

Budapesta, 3 Noemvre. Din incidentul închiderei esposiției, foile de aicĭ fac reprivirĭ asupra serbărilor milenare, *constatând aprópe unanim, că* **s'au înșelat în așteptările lor.** „M.-g." constată, că serbările în total au fost lipsite de esență; din strĕinătate au venit mai puținĭ visitatorĭ de cum s'au așteptat; *resultatul esposiției a fost* **un deficit moral și material;** s'a făcut o risipă grozavă, din care au profitat numai speculanții. In fine constată fóia maghiară, că **toțĭ se bucură, că au scăpat de serbările milenare,** carĭ i-au făcut sĕ *simtă, că sunt fórte seracĭ.* Va trece multă apă pe Dunăre, până se va mai arangia o esposiția regnicoloră în Budapesta.

Colonia, 3 Noemvre. Diarul „*Kölnische Zeitung*" e de părere, că revelările lui *Bismak* sunt îndreptate *contra împĕratului Wilhelm*, și el le făcù în consciința sigură, că nu va fi pedepsit. Nu se póte numi fapt eroic a ataca ómenĭ, *carĭ nu se pot apăra.*

Bucurescĭ, 3 Noemvre. Regele *Alexandru* al Serbiei la început era hotărît sĕ facă o călĕtoriă în străinătate spre a se întêlni cu regina *Natalia* la Biaritz, dér în fine și-a schimbat planul și a plecat la Belgrad.

Belgrad, 3 Noemvre. Regele *Alexandru* a sosit adĭ în capitală, și a fost căldurós primit de miniștri și autoritățĭ.

Literatură.

Nr. 27 al meritósei publicațiunĭ **Biblioteca de Popularizare,** editura Samitca din Craiova cuprinde: **Schițe din California** de cunoscutul și originalul scriitor american *Bret-Harte.* Volumul cuprinde mai multe nuvele dintre cele mai bine scrise și mai interesante ale acestui autor, precedate de portretul sĕu. Cu Nr. 28 „Biblioteca de Popularizare" își atrage un nou titlu de merit, prin aceea, că îmbrățișéză și literatura națională, publicând opere de valóre din autorii vechĭ și modernĭ. Inceputul îl face cu nisce admirabile nuvele ale regr tatului poet și prosator oltén *Traian Demetrescu.*

*

In Institutul de editură *Ralian I. Samitca* din Craiova a apărut: **Istoria teatrului român,** de *Mihail N. Belador*, artist al Teatrului Național din Iașĭ. Acest valoros și interesant op e împărțit în două părțĭ, cuprindênd în partea primă istoricul desvoltărei teatrului român, ér în partea a doua repertoriul teatrului român. Un esemplar (120 pag.) costă 1 leu și 50 banĭ.

*

In editura librăriei *Socec & Comp.* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 21) a apărut: **Povățuitorul studiului limbii române** în clasele primare de *I. Manliu*, profesor de limba și literatura română la institutul pedagogic de institutóre din Bucurescĭ. Carte autorisată prin decisiune ministerială pentru usul învĕțătorilor și învĕțătórelor, al institutorilor și institutórelor, precum și pentru elevii și elevele școlelor normale de învĕțătorĭ și învĕțătóre, de institutorĭ și institutóre. Acest op e fórte voluminos, cuprindênd 710 pagine de tipar compres și pe lângă aceea o interesantă prefață de 26 pagine. Eruditul autor a împărțit acéstă voluminósă lucrare în două părțĭ: una teoretică, care este un fel de enciclopediă a învĕțământului limbii, fiind tratate în ea tóte ramurile de învĕțământ ale limbei. In partea a doua se află un curs complet de lecțiunĭ practice. Un esemplar costă 6 lei.

*

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vêndare la administrația nóstră.

DIVERSE.

Pădurile Statelor-Unite. Suprafața totală a pădurilor Statelor-Unite este estimată la două milióne kilometre pătrate, adecă 26. p. 100 din suprafață. Consumațiunea actuală se desface în modul următor pe un an: Lemne de lucru 140 milióne sterĭ. Lemne pentru drumurĭ de fer 17 milióne sterĭ. Lemne pentru cărbunĭ 7 mil. sterĭ. Lemne pentru foc 504 mil. sterĭ. Lemne pentru uzine 4 mil. sterĭ. Consumațiunea totală atinge cam 680 milióne sterĭ și se prevede că pădurile Statelor-Unite nu după mult timp vor fi insuficiente, avênd în vedere enorma consumațiune, mai ales cu modul de exploatare actuală și neprevederea populațiunilor. Asemenea perderea anuală cu incendiile de pădurĭ este evaluată la mai mult de 60 milióne francĭ, și încă acéstă cifră a fost întrecută în câțĭ-va anĭ. In 1894, de exemplu, astă țifră a fost atinsă numai de singurele state Minnesota și Wisconsin.

Tunul în serviciul musicei. Cu ocazia festivităților date dilele trecute în Paris în onórea Țarului și a Țarinei s'a dat și o representațiă de gală la operă. La intrare în sală, Suveranii au fost primițĭ cu imnul rusesc executat în mod grandios. Pentru a mări efectul, unele pasaje ale imnului erau însoțite de salve de tunurĭ. și pentru ca acestea sĕ coincidă exact cu mĕsura musicei, era întocmit un mecanism de transmisiune electrică, în cât prin atingerea unor clape se obținea descărcarea la timpul vroit a tunurilor. In acest scop fusese construite două micĭ tunurĭ și așe-date în apropriarea salei de spectacol.

„ALBINA" institut de credit și de economiĭ.

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna Octomvre 1896.

Intrate:

Numĕrar cu 1 Oct. 1896	fl.	12,496.29
Depunerĭ spre fructificare .	„	186,761.10
Cambii rĕscumpĕrate. . .	„	142,838.77
Conturĭ curente	„	27,942.13
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ . .	„	27,860.80
Imprumuturĭ pe producte .	„	1950.–
Monetă	„	71,77.97
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	38,374.46
Interese și provisiunĭ . .	„	15,268.46
Diverse	„	5,411.45
Rimesse	„	1,760.86
Băncĭ	„	407,857.68
Devise	„	23,800.–
	fl.	899,499.97

Eșite:

Depunerĭ spre fructificare	fl.	258,533,32
Cambii escomptate . . .	„	131,726.24
Conto curent	„	33,749.35
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ	„	26,113.–
Imprumuturĭ pe producte .	„	1.590.—
Monetă	„	6,046.18
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	24,943.94
Interese și provisiunĭ . .	„	888 72
Spese și salare	„	2,062.66
Diverse	„	3,992.35
Rimesse	„	2,001.14
Băncĭ	„	329,180.42
Devise	„	71,400.—
Numĕrar cu 31 Oct. 1896	„	7,272 65
	fl.	899,499.97

V. Bologa m. p. dirigent. **N. P. Petrescu** m. p. adjunct.

V. Üvegeș m. p. comptabil.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.65
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97 30
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.—
Imprum. ung. cu premii	155.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101 10
Renta de argint austr.	101.—
Renta de aur austr.	121.95
Losurĭ din 1860	144.—
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	933.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	403.75
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	366.75
Napoleondorĭ.	9.52
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.70
London vista	119.70
Paris vista	47.47½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101 20
Note italiene.	44 45

Cursul pietei Braşov.

Din 4 Noemvre 1896.

Banonote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 16797—1896.

Hirdetmény.

Brassó vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi október hó 14-én tartott rendes közgyülésében hozot határozata alapján ezennel közhirré teszem, hogy elhalt Strĕvoiu Miklós Brassó város I-ső választó kerület 3-ik alválasztó kerülete (Brassó külváros Bolgárszeg) által megváltasztva vólt törvényhatósági bizottsági tag helyének ezen kerület által leendő betöltése czéljából a választás 1896 évi november hó 23-ik napján a gőzfürdőnél lévő tornateremben megtartatik.

A választás kezdődik reggeli 9 órakor és végződik d. u. 4 órakor.

A választás vezetésére kiküldetett: elnökül: Soresku Octavian, helyettes elnökül Schmidt Vilmos.

Végül közhiré teszem, hogy a választó jógosultaknak Brassó vármegye igazoló választmánya által összeálitott névjegyzéke irodámban a hivatalos órák alatt folyó évi november hó 20 ik napjáig bárki által betekinthető.

Brassó, 1896 évi Okt. hó 31-én.

Dr. Jekel Frigyes,
alispán.

1104,1—1.

Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.05		8 05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11 33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd .		10.07	7 10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5.55	sos.	Cluşiu . . .	pl	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2 52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriş . . .		Tr. expr. Teiuş Arad Budapest	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11 09	1.16	11.59	6.19			Vinţul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blaşiu . . .		2.48	12.40		11.59	2 26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaş . . .			10.55		10.48	12.45
3 04		4 45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighişóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Haşfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6 12		8 37		12.58		Agoştonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apaţa . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6 33	8.28
8.--		10.25		2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2 19	pl.		sos.	10 05	5.20			9.08
4 40		12.26		3 01		Timiş . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15		3 32	3.15

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Stațiunea		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoş . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oşorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. .	pl.		7.54	3.30	8.05

Ghiriş — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	Stațiunea	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriş	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			Stațiunea		tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marţa şi Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zêrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.44	1.29	
10 28	6.36		Zêrneştĭ	6.20	12.05	

Mureş-Ludoş — Bistriţa

4.—	Numai Lunia comunică. 9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21	Numai Vinerea circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marţa comunică	Ţagn-Budatelic . . .	Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Lechinţa		2.48	7.43
9 07	3 41		Ş.-Măghiaruş		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistriţa		1.16	5 55

Arad — Timişóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timişóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6 57	9.07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Haşfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.